

Корупція — негативне суспільне явище, яке проявляється в злочинному використанні службовими особами, громадськими і політичними діячами їх прав і посадових можливостей з метою особистого збагачення. Як і будь-яке суспільне явище, Корупція в певних суспільних відносинах пронизує все суспільство, а в інших існувати не може. Відтак, боротьба з корупцією не може бути ні чим іншим, як боротьбою за зміну суспільних відносин, які сприятливі для існування корупції, на суспільні відносини, в яких вона існувати не може. Головна проблема України на шляху до Євросоюзу – корупція. Про це заявив глава представництва ЄС Ян Томбінський. За його словами, жоден політичний діалог з Україною не обходиться без того, щоб не порушувалося питання про корупцію, і вже давно пора перейти від слів до справи. Перелік країн, у яких корупцію сприймають найменше, очолюють Данія та Нова Зеландія. За ними в першій десятці розташувалися Фінляндія, Швеція, Швейцарія, Норвегія, Сінгапур, Нідерланди, Канада, Німеччина, Люксембург і Велика Британія.

Аутсайдерами рейтингу стали Сомалі, Південний Судан, Північна Корея, Сирія, Ємен, Судан, Лівія, Афганістан, Гвінея-Біссау, Венесуела та Ірак. Україна в індексі сприйняття корупції посіла 131-е місце серед 176 досліджених країн. Цю сходинку разом з нею розділили Казахстан, Непал, Росія та Іран.

Є шанси перемогти корупцію в Україні? І що для цього потрібно зробити? Світовий досвід боротьби з корупцією дуже різноманітний. У будь-якому разі, на будь-який з варіантів викорінення корупції нашої країні знадобиться не один рік для отримання перших обнадійливих результатів. Чому в успішних країнах страх перед відповідальністю, як правило, утримує держслужбовців від хабарів, а в Україні корумповані чиновники почуваються чудово і безкарно? В Україні з'явилося стільки органів боротьби з корупцією, що пересічний громадянин може заплутатись, хто саме з цих органів і що саме робить та до кого звертатися у разі потреби. Отже, які державні інституції або її органи борються з найбільш небезпечним на теперішній час для України явищем — корупцією, або, хоча б позиціонують себе з цією боротьбою. Окрім Національного антикорупційного бюро України, з проблемою корупції працює прокуратура. Спецпрокуратура — це не окремий орган, а самостійний структурний підрозділ

Генпрокуратури, яка перейняла від ГПУ всі завдання щодо боротьби з корупцією. На неї покладені обов'язки з нагляду за розслідуваннями НАБУ, а також підтримка держобвинувачення та представництво інтересів українців і держави у судах за злочинами, пов'язаними з корупцією. На сьогоднішній день прокуратура не визначає чітких кроків до подолання головної проблеми. Я вважаю, що потрібно спиратися на досвід боротьби з корупцією інших країн. У чому ж полягають причини корупції?

Найбільш поширеними причинами є низька зарплатня, бюрократія, погана законодавча база і відсутність або неефективні дій антикорупційного органу. Я вважаю, що Україна в певній мірі повинна спиратися на досвід боротьби інших країн, що може стати орієнтиром для подолання корупції в нашій країні. Отже, наведемо кілька прикладів.

1. Сінгапур

В країні зарплата міністрів та інших чиновників високого рангу прив'язується до рівня високооплачуваних керівників в приватному секторі (наприклад, банкірів, адвокатів). Тому разом зі зростанням доходів у приватному секторі пропорційно зростають зарплати і у чиновників. Щоб зробити кар'єру в Сінгапурі, потрібно багато часу і зусиль, тому чиновники остерігаються брати хабарі, в іншому випадку можна втратити не тільки посаду, а й дуже високу зарплату і всі соцгарантії.

2. Південна Корея

Спрощення бюрократичних процедур в країні за рахунок жорсткого реформування держструктур мало позитивний вплив на зниження рівня корупції в країні. В результаті помітно скоротилася кількість контактів з чиновниками, ліцензованих видів діяльності, обов'язкових погоджень і підписів.

У країні вже 17 років працює система стеження OPEN, що дозволяє будь-якому громадянину не тільки подавати заяву про корупцію онлайн, але і

контролювати через інтернет процес розгляду своєї заявки. Кожна заява про факт корупції розслідується в обов'язковому порядку.

Одним з найбільш ефективних законів в світі визнаний корейський закон «Про корупцію». Він дає можливість кожному повнолітньому громадянину почати розслідування за фактом хабара, при цьому антикорупційний орган Кореї (Комітет з аудиту та інспекції – ред.) зобов'язаний надавати йому повну підтримку і взяти участь в розслідуванні

3. Китай

Має одне з найсуворіших антикорупційних законодавств. Покарання за хабарі – тюремне ув'язнення або смертна кара. За останні кілька років позбавилися життя понад десять тисяч китайських чиновників.

У Китаї працює масова програма з відлучування чиновників і громадян брати і давати хабарі. Наприклад, високопоставленим чиновникам організують відвідування тюрем, де відбувають покарання хабарники. А інформацію про шкоду злочинства діти отримують ще з молодших класів школи.

4. Саудівська Аравія

Дуже жорстко ставляться до хабарництва на Близькому Сході. У країнах, де діють норми шариату, корупція прирівняна до крадіжок. Карають за злочин відповідно до Корану: в країні чиновникам, спійманим на хабарі, відрубують руку.

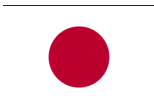
5. Румунія

На рівні держави була сформульована позиція – корупція є загрозою національній безпеці. Всі держоргани, включаючи і спецслужби, відтоді включені в процес викорінення корупції. Якщо чиновник не може пояснити джерело походження коштів, його майно конфіскується.

Під прицілом Антикорупційного центру знаходяться і представники великого бізнесу. Деякі з них вже були засуджені за порушення закону про корупцію. Таким чином, в Румунії непідсудних людей не залишилося. А прокурори Антикорупційного центру в своїх діях абсолютно незалежні.

6. Німеччина

В основу боротьби з корупцією покладено конфіскацію майна і створенням належної правової бази для унеможливлення "відмивання" "брудних" грошей. Особливо слід виділити обов'язок банківських установ надавати правоохоронним органам інформацію про операції з грошима у розмірі понад 20 тис. євро за умов, що ця інформація буде використана виключно для розслідування. Законом закріплено правило: якщо громадянин робить внесок в банк у розмірі понад 50 тис. німецьких марок, він зобов'язаний пред'явити посвідчення особи.

7. Японія

В Японії, як і в багатьох країнах, одним з найголовніших напрямів боротьби з корупцією є кадрова політика. Японським державним службовцям гарантована гідна оплата праці. Велику увагу японський законодавець приділяє етичній поведінці політиків і службовців. Так, з квітня 2000р. в країні діє Закон "Про етику державних службовців", а так само затверджені урядовим указом етичні правила державного службовця і норми адміністративних покарань за їх порушення. В етичних правилах державного службовця даються визначення "зацікавленої особи" і докладний перелік неетичних дій, що виключає довільне тлумачення вимог закону.

8. Нідерланди

Тут боротьба з хабарами будується на системах відбору і стеження — спеціальна група експертів, аналітиків, науковців з допомогою збору даних та обчислень стежить, де можливе виникнення корупції та встановлює над цією сферою жорсткий контроль. Якщо, приміром, у місцевому мінфіні, на основі

аналізу вхідних і вихідних коштів, виявлено неточності, то відомство опиниться під пильною увагою. За проступок — позбавлення всіх соціальних пільг і заборона працювати в держорганах.

9. США

Виявленню корупції тут допомагає поліграф, на якому держчиновники проходять обов'язкову перевірку. Якщо хтось хоче відмовитися від процедури, то ризикує залишитися без робочого місця. Що ж стосується покарань, то в США корупціонеру загрожує штраф, який в три рази перевищує розмір хабара. У деяких випадках чиновнику загрожує ще і тюремний строк до 15 років. Суд, до речі, може поєднати обидва ці покарання.

10. Фінляндія

Саме цю країну міжнародна неурядова організація боротьби з корупцією «Трансперенсі Інтернешнл» визначає як одну з найменш корумпованих серед 133 країн світу. Згідно з положеннями Кримінального кодексу Фінляндії, за вчинення дій, що можуть кваліфікуватися як «корупція», передбачено санкції від штрафу до ув'язнення строком до чотирьох років, залежно від ступеня суспільної небезпеки злочину.

Ось такі шляхи подолання корупції застосовують в різних країнах світу. Та чи Україна має можливість використовувати їх для своїх цілей? Я вважаю, що так. Саме прокурора має робити кроки для вирішення проблеми корупції. Якщо зважати на те, що наша країна не має свого чіткого плану для боротьби із цією проблемою, то досвід інших країн стає в нагоді. Корупція – проблема, яка не вирішується за один день, тому ми повинні докладати великих зусиль, щоб зміцнити Україну і бути гідною європейською державою.